

ימי עבודה ועצה.

(2) ספר במדבר פרק ד

וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר:

(ב) נָשָׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי קְהָת מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם:

(ג) מִבְּנֵי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה וְעַד בְּנֵי חֲמִשִּׁים שָׁנָה כֹּל בָּא לַצֵּבָא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד.

(1) ספר במדבר פרק ח

וְזֹאת אֲשֶׁר לָלוּיִם מִבְּנֵי חֲמִשׁ וָעֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה יָבֹאוּ לַצֵּבָא צִבָּא בְּעֶבְדֹת אֹהֶל מוֹעֵד:

(כה) וּמִבְּנֵי חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצֵּבָא הָעֶבְדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד:

(כו) וְיִשְׁרֹת אֶת אֶחָיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת וְעֶבְדָּה לֹא יַעֲבֹד כִּכָּה תַעֲשֶׂה לָלוּיִם בְּמִשְׁמֶרֶתָם:

רש"י על במדבר פרק ח פסוק כד

את אשר ללוים - שנים פוסלים בהם ואין המומים פוסלים בהם:

מבן חמש ועשרים - ובמקום אחר אומר (במדבר ד) מבן שלשים שנה הא כיצד (חולין כז) מבן כ"ה בא ללמוד הלכות עבודה ולומד חמש שנים ובן ל' עובד מכאן לתלמיד שלא ראה ס' יפה במשנתו בחמש שנים ששוב אינו רואה:

שו"ע אורח חיים סימן תקפא

וידקדקו לחזור אחר שליח צבור היותר הגון והיותר גדול בתורה ובמעשים שאפשר למצוא שיתפלל סליחות וימים נוראים ושיהא בן שלשים שנים

(17) משנה ברורה סימן תקפא

(יב) שיהא בן שלשים - שאז (כא) ראוי בן לוי לעבודה ותפלה הוא כנגד עבודה (כב) וגם שאז לבו נשבר .

(1) משנה מסכת אבות פרק ה

הוא ה"ה אומר, בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצות, בן חמש עשרה לתלמוד, בן שמונה עשרה לחפה, בן עשרים לרדוף, בן שלשים לכח, בן ארבעים לפינה, בן חמשים לעצה

רע"ב על מסכת אבות פרק ה משנה כא

ן חמשים לעצה - שנאמר בלויים (במדבר ח) ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד ושרת את אחיו וגו'. ומהו השירות שיתן להם עצה:

(1) שפת אמת ספר במדבר - פרשת בהעלותך - שנת [תרמ"ג]

בשם מו"ז ז"ל בפסוק ומבן חמשים כו' ישוב מצבא העבודה כו'. אבל חוזר הוא לנעילת שערים. ודקדק מה זה הלשון נעילת שערים ולא פתיחת שערים. ופירש דכתיב מה יפו פעמיך בנעלים. פעמיך הוא התעוררות התלהבות לבות בנ"י. מלשון פעמון זהב. בנעלים הוא שזה התלהבות צריך שמירה ומנעול שלא יתפשט בו פסולת. ושבח הזקנים הוא בזה שיש להם ישוב הדעת שלא להתפשט ההתלהבות יותר מדאי. וזהו נעילת שערים עכ"ד ז"ל דפח"ח. ולהוסיף ביאור הענין דכתיב והחיות רצוא ושוב הוא ב' בחי' הנ"ל. לכן כתיב ישוב מצבא העבודה. וכן הלשון חוזר לנעילת שערים שצריכין בימי הזקנה לחזור ולתקן עבודת ימים הראשונים לבררם מכל פסולת. ופסוק הנ"ל פעמיך בנעלים הוא לכללות ישראל שהקטנים מתבטלין להגדולים. ובמעשה הנערים הוא פעמיך התלהבות ותשוקה בחי' רצוא. בנעלים הם הזקנים בחי' ושוב. ומתאספין כל מיני עבודות של בני ישראל בשמים. ונגמר מכולם סדר עבודה הנכונה פעמיך בנעלים. וז"ש ושרת את אחיו כו' לשמור משמרת. כי הזקנים נותנים כחם לציבור לסייע להנערים שלא יתערב פסולת בעבודתם. ועפי"ז יש לפרש המדרש פרשת וארא חביבים הזקנים אם זקנים הם חביבין הם. ואם נערים נטפל להם ילדות. ויש לפרש עפ"י הנ"ל כי הזקנים האמתיים הם אותן שבימי ילדותן תיקנו בחי' עבודת התלהבות כראוי. ובימי הזקנה מבררין עבודתם הראשונה. וזה פעמיך בנעלים. וחביבין הם כמ"ש מה יפו. ואם נערים הם פ"א אף הזקנים שמתחילין עתה לקבל עבודת ה' בימי זקנתם וחסר להם כח התלהבות עכ"ז הם מוסיפים כח להילדים וזה נטפל להם ילדות כמ"ש ושרת את אחיו כנ"ל:

(3) זהר חדש מדרש רות מאמר כהנים לויים ישראלים על הקרבן

ומגו כך, כל זמנא דהוה סליק על הדוכן, בעוד דאיהו גבר, ושלחובא דאשא תקיף ביה, לארמא קלא בנעימותא דניגונא, איהו כשר לעבודה. כיון דאיתחלש שלחובא דבחרותא דיליה, וגומרין דנירא מתדעכין בגויה, הא אתחלש תוקפיה, וקלא שארי לאתתברא. כדין כתיב, ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד. ופסול לעבודה. מכאן והלאה, ושרת את אחיו ועבודה לא יעבוד עוד:

(4) ספר תולדות יעקב יוסף פרשת שמות - אות ו

וכתב בעללות אפרים דף נ"א ע"ד, כי ימי האדם נחלקים לג' חלקים, א' ימי העליה מיום הולדו עד כ' שנה, וימי הילדות הוא דר במדור התחתון, לעסוק בהשתדלות צרכי הגוף בעולם תחתון, וז"ש משמרה ראשונה חמור שהוא זמן תגבורת החומר. ב' ימי העמידה, מן כ' שנה עד מ', אז דר במדור ממוצע, כי אז ב' כחותיו השכליות והבהמיות שוין, ואז משתמש בשני חלקים אלו שוה בשוה, וזהו משמר ב' כלבים צועקים, שהמלחמה מצוי תמיד בהם וכו'. ג' מן שנת מ' והלאה נקרא ימי ירידה, אז הוא דר במדור העליון, על הרוב מואס אז בחמדת עולם הזה, וזהו משמר ג' תינוק יונק משדי אמו, זהו ילד מסכן יצר הטוב גובר, ואז הוא יונק מדדי התורה, כמ"ש דדיה ירווך בכל עת (משלי ה, יט), ואשה מספרת עם בעלה שהתורה נק' ארוסה, כמ"ש תורה צוה לנו משה מאורשה (סנהדרין נט ע"ב). והצדיקים ממהרים לשוב בימי הילדות, כמ"ש וישכם אברהם בבקר ויחבש חומרו. והבינונים בימי העמידה. וכתות הפחותים בימי ירידה וכו' יעו"ש ודפח"ח: